

Lokalt utviklingsarbeid og Rammeplanen

Wenche Waagen
Institutt for musikk,
NTNU

Rammeplanen MANGFOLD og FORDYPNING

Implementering - hvem sitt ansvar?

Skoleeier/kommunen

Lærerne

Skoleleder

Kulturskolen - en SKOLE

- Læring og undervisning i fokus
- Høyt kvalifiserte lærere
- Nasjonal Rammeplan
- Forankret i Opplæringsloven
- Bidrar til Norges forpliktelser –
UNESCO-konvensjonene, verdiforankring

Samfunnsoppdraget (1.3)

1. Kulturskolen skal gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet til alle barn og unge som ønsker det
2. Kulturskolen skal kvalifisere elever med særskilt interesse til høyere kunstfaglig utdanning
3. Kulturskolen skal være et lokalt ressurscenter og samarbeidende aktør i grunnopplæringen og kulturlivet i den enkelte kommune.

Profesjonen kulturskolelærer

- * Utdanningen har et eget kunstfaglig kunnskapsgrunnlag
- * Deler av opplæringen skjer i yrkesfeltet, praksis
- * Autonomi i yrkesutøvelsen
- * Skjønn er nødvendig, sjelden fasiter
- * Legitimitet utad, tillit fra omverdenen
- * Felles yrkesetikk (elev-foreldre-arbeidsgiver-faget)
- * Samfunnskontrakt

Samfunnskontrakten:

det performative aspektet

det undervisningsarbeidet kulturskolelæreren utfører fra dag til dag

det organisatoriske aspektet

kulturskolelæreren har et mandat fra staten til å utføre visse arbeidsoppgaver. Kulturskolene har i oppgave å iverksette offentlig politikk der undervisning i kunstfag er kjerneoppgaven

Opplæringslovens paragraf § 13-6:

«Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskuletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles» (1997).

= et tydelig samfunnsoppdrag!

SPACE ME, kunstnerisk og naturfaglig forskningsprosjekt for ungdomstrinn, gjennomført i 2011-2012 i regi av PLU/NTNU (Østern og Strømme)

<http://www.ntnu.no/plu/space-me>

Rammeplanen vektlegger samarbeid med
Grunnopplæringa
SFO, barnehage,
helsesøster, barnevern, flyktningetjeneste, sosialetat,
miljøer for fysisk/psykisk helse
Foreldre
Kulturaktører, museer, korps, orkestre,
kor, atelierer, forfatterfora
Amatører og profesjonelle

(Brua)

Strategi for implementering – skoleeier

- Strategisk satsing på samarbeid om kulturbasert opplæring
- Sette seg inn i Rammeplanen/sentrale grunnlagsdokumenter for kulturskolen
- Synliggjøre kulturskolen som kompetanseleverandør
- Etablere felles møteplasser for ledere og lærere fra skoleslagene
- Forankre samarbeidet i forpliktende avtaler
- Lage formelle møtestrukturer rundt samarbeidet
- Finne fram til de gode eksemplene og lære av dem – de fins!

Lærerne – implementering

Nye momenter :

Kunstnerisk kvalitet styrkes

Læringsbegrepet styrkes

Vurdering for læring

3-delingen i Kjerneprogram-Fordypningsprogram-Grunnprogram (Brua og 3.4)

Forventningsnormer

Utviklingsfaser med progresjon og Læringsmål

Nøkkelpetanser i musikkplanen: HØRE-LESE-LAGE-ØVE-FRAMFØRE

Fleksible organiseringsformer

Vektlegging av Egenøving/selvledelse/øvingsstrategier

Målfokus, ikke Målstyring

FLEKSIBLE ORGANISERINGSFORMER:

gruppeundervisning
individuell undervisning
klasseundervisning
mesterklasser
samspill
verkstedorganisering
prosjektorganisering
to-lærersystem
overlappende undervisning

Forutsetter administrativ støtte og smidighet hos ledelsen
ved timeplanlegging 😊

«Lokalt læreplanarbeid er en
institusjonalisert prosess som foregår over tid
og i nær tilknytning til så vel den sentralgitte
Rammeplanen som til undervisningspraksis»

(Ålvik)

Kulturskoleleder – implementering

- Opplæring i implementering av rammeplaner
- Iverksette gode samlende prosesser for personalet, inspirere
- Alle lærere skal være del av et fagmiljø – ingen alene
- Lokalt læreplanarbeid er pedagogisk arbeid – terminologi fra kunstfag /undervisning (identitet)
- Legg til rette for utprøving av det nye, eks. fleksible organiseringsformer
- Kompetanseheving i Vurdering, utvikle Vurderingskultur
- Gjøre lærerne Forskningsinformert, delta i fag-/forskningsnettverk
- <http://kulturskoleradet.no/om-oss/samarbeidspartnere/norsk-nettverk-for-kulturskolerelatert-forskning/>
- Hjelp lærerne med publisering, systematisering av lærestoff
- (stipendordning?)

BETH JUNCKER:

«Kunst er et eget erkjennelsesfelt, og dermed en kilde til de dimensjoner av livet vitenskapen enda ikke har språk til å uttrykke»

Kunstnerisk læringsprosesser utvikler HELE mennesket:

Kognitiv læring: En mengde faktakunnskap knyttet til materialer /form /historie / sjangerkunnskap/ analyse / harmonilære / fysiologi m.m.

Emosjonell læring: Uttrykke ens indre liv, oppleve, fantasere, tolke, formidle

Ferdighetslæring: Lære håndverk, motorisk/kinestetisk kontroll, utføre noe, mestre

Vilje/ Konsentrasjon: hardt arbeid, mengdetrening, fokus

Holdninger: Lytte til medmusikere, utholdenhet, sosiale hensyn, kommunisere, demokratiske ferdigheter

Noen kvalitetsnormer:

- Personalet involveres i reflekterende diskusjoner om hva kvalitet i kulturskolen er, normene må settes av de som er i feltet.
- Skolen har strategier for å motivere elever og forhindre frafall
- Flere driver forsøks- forsknings- og utviklingsarbeid
- Alle som driver med utviklingsarbeid har kjennskap til læreplaner, fagplaner og ytre rammer
- Det foreligger informasjon til foreldre/foresatte som sier noe om hva de kan forvente å få fra kulturskolen i et tidsperspektiv
- Kulturskolen har et omforent krav til organisatoriske minimumsrammer som er nødvendig for å opprettholde en god undervisning og læring
- Det gjøres regelmessig en vurdering av lærernes behov, forutsetninger, kunnskap og arbeidssituasjon
- Kulturskolelæreren har tilgang til kompetanseutvikling og videreutdanning

SUKSESSKRITERIENE:

- Den langsiktige forankringen av skoleslaget
- Kjerneaktiviteten, der elevene får utvikle seg over år (tid, progresjon og systematikk)
- Den profesjonelle lærergruppa, ca 86% har formell utdanning, de øvrige realkompetanse

Fordypningsprogram

MUSIKK - Fokus for læreren

- tilrettelegger for utvikling på høyt faglig og kunstnerisk nivå
- stimulerer til selvstendighet, disiplin og struktur
- ser potensial, inspirerer og gir impulser
- stimulerer elevens egen kunstneriske bevissthet
- har målsetting om å skape *hele* mennesker
- fremmer elevens bevisstgjøring om ambisjoner
- vurderer både prosess og produkt sammen med eleven
- tilrettelegger for utstrakt konserterfaring
- vektlegger et godt samarbeid mellom hjem – kulturskole – lærer – elev

SUKSESSKRITERIENE:

- Den langsiktige forankringen av skoleslaget
- Kjerneaktiviteten, der elevene får utvikle seg over år (tid, progresjon og systematikk)
- Den profesjonelle lærergruppa, ca 86% har formell utdanning, de øvrige realkompetanse

FORSØK MED UTVIDET MUSIKKUNDERVISNING I SVEITS

- 3-årig skoleforsøk med 50 klasser fordelt over 1.-9. skoleår
- For hver forsøksklasse var det med en kontrollklasse, lokalisert på samme skole
- Data ble samlet inn fra 100 klasser
- Forsøksklassene fikk 5 musikktimer hver uke istedet for 2
- Ekstratimene ble tatt fra matte, tysk, andrespråk eller naturfag.

RESULTATER:

Musikkprestasjoner:

- Imponerende, spilte flere instrumenter, stort repertoar, deltok ved markeringer/kommunale tilstelninger til glede for mange

Skoleprestasjoner:

- Gjennomgående klarte musikk-klassene seg noe bedre i matematikk og morsmål
- Leseferdighetene i musikk-klassene var bedre særlig på småskoletrinnet, og disse elevene hadde bedre språklig uttrykksevne

Sosiale effekter:

- Musikk-klassene samarbeidet bedre og lyttet bedre til hverandre
- De utviklet større respekt for hverandres handlinger
- Det var bedre orden og disiplin i disse klassene
- Større motivasjon og trivsel
- Mindre mobbing og skulk

Making a world of difference

A DICE resource for practitioners on educational theatre and drama.

Drama improves Lisbon Key Competences in Education.

DICE Consortium, 2010

KUNNSKAPSORGANISASJONER. Sølvi Lillejord (2003)

- 1. De som arbeider der driver med kvalifisert og kompleks problemløsning**
- 2. De er mennesker med høy kompetanse på spesifikke arbeidsområder**
- 3. De forventer stor grad av autonomi**
- 4. Det er vanskelig å utforme en tydelig jobb-beskrivelse for den enkelte ansatt, fordi utfordringene krever situasjonsbestemte løsninger**
- 5. Profesjonskunnskapen hviler på en vesentlig mengde taus kunnskap eller fortrolighetskunnskap. Denne er intuitiv og personlig.**
- 6. De er avhengige av at de ansatte samhandler og betrakter kunnskapsutvikling som en drivkraft i arbeidet**